Кĕрхи призыв

Çар ретне тăма хастар

Яшсемшĕн хĕрӳ тапхăр пырать районта – кĕрхи призыв кампанийĕ. Муркаш тата Элĕк районĕсенчи çар комиссариатĕнчен пĕрин хыççăн тепри 100 ытла çамрăк Раççей çарĕн ретне тăмалла. Пĕр çулталăк хушшинче çар ăсталăхне туллин алла илме, паллах, çăмăл пулмĕ. Анчах çара кайма хатĕрленекенсенчен нумайăшĕ шăп та лăп çак тапхăр пĕр çул пулнишĕн ытла пăшăрханманнине калать.

Салтак аттине тăхăнма хатĕрленекенсем Муркаша призывниксен кунне иртнĕ эрне кун пуçтарăнчĕç. Савăнăçлă, çав хушăрах хумхануллă самантсем сахал мар пулчĕç яшсен. Малтанах Муркашри Владимир Турă Амăшĕн турăшĕн чиркĕвĕн настоятелĕ Федор атте çамрăксене кĕлĕ ирттерсе пиллерĕ. Савăнăçлă пухăва вара призывниксем районти историпе краеведени музейне пухăнчĕç. Кунта район пуçлăхĕ Ю.А. Иванов, Муркаш тата Элĕк районĕсен çар комиссарĕ В.В. Буклаков çамрăксене хăйсен тивĕçне пурнăçласа халĕ çитĕнекен ăрушăн тĕслĕх пулса тăма сĕнчĕç. Çуралнă вырăнсенчен аякка лексен тăван районти тата республикăри ентешсемпе юлташлă çыхăну тытни, атте-аннене, тăван киле, тăван çĕр-шыва юратни кашни салтакăх йывăр самантсенче пулăшнине аса илтерчĕç вĕсем. Çар пурнăçне килĕшнисем вара контракт çырса унтах юлма пултарĕç. Çакăн çинче çар комиссарĕ тĕплĕн чарăнса тăчĕ.

Савăнăçлă пуху хыççăн каччăсем «Сывлăх» ФСК-ра хăйсен сывлăхне «тĕрĕслерĕç». Кăшт ывăннă хыççăн вара çамрăксене çар комиссариатĕнче пĕрремĕш отделени пуçлăхĕ А.Г. Ефимов кашнинех повестка парса малашнехи утăмсем пирки ăнлантарчĕ. Муркашри тĕп больницăн «Çамрăк чĕресем» канашăн ертӳçи Елена Кожевникова вара пулас салтаксене хăйсен сывлăхĕ пирки манмалла маррине аса илтерчĕ. Сывлăхĕ ĕмĕр тăршшĕпех кирлĕ-çке.

Шăпах сывлăх мĕнле пулнине тĕрĕслени салтака илсе каяссинче тĕп вырăн йышăнать. Акă кăçал комисси пĕтĕмлетĕвĕпе Муркаш районĕнчен Президент полкне хĕсмете каймаллисем те пур иккен. Эсир сăн ӳкерчĕкре куракан Андрей Викторов **(варринчи)** – шăпах вĕсенчен пĕри. Техникум пĕтернĕ Йӳçкасси каччи хăйĕн савăнăçне те пытармасть. Унпа пĕрле аслă шкултан вĕренсе тухнă тăван пиччĕшĕ Алексей **(сылтăмри)** тата вĕсен икĕ сыпăкри шăллĕ Владимир Феоктистов та **(сулахайри)** салтака каять. «Пĕрле каятпăр та, пĕр вăхăталла таврăнатпăр», – теççĕ вĕсем.

Мĕнех, ăнăçу, çирĕп кăмăл пултăр яшсен. Хĕсмет вăхăчĕ вара амăшĕсемшĕн те, салтаксемшĕн те хăвăрт иртсе кайтăр.

Н. НИКОЛАЕВА.

Автор сăн ӳкерчĕкĕ.

Халăх медицини

Грипран сыхланма

Хĕл çитнипе пĕрлех грипп чирĕ те яланах алăкран шаккать. Мĕн сĕнет-ха халăх медицини çак чире парăнас мар тесен?

Грипп вирусĕ питĕ вăйлă. Анчах та пурăнмалли пӳлĕмсенче çĕр ăшне ыхра лартни те ăна хăратма пултарать иккен. Ыхра, ăна çитĕннĕ çемĕн татса пынипе (паллах, çиме), сывлăша грипп вирусĕнчен хӳтĕлеме пулăшать.

Шăнса пăсăлсан, гриппа чирлесен, ӳслĕк пулсан ăшăтнă 1 стакан сĕт ăшне 1 апат кашăкĕ пыл ярса ирĕлтерĕр. Кунне çак хутăша 2-3 стакан ĕçмелле.

3 апат кашăкĕ чухлĕ типĕтнĕ çăка чечекне 1 стакан вĕретнĕ шыва 8-10 минутлăх ямалла. Килĕштернĕ чухлĕ пыл хушмалла. Çак шĕвеке кунне 3 стакан ĕçмелле. Шăнса пăсăлсан е гриппа чирленĕ чухне тата профилактика ĕçĕ вырăнне – усăллă мелсенчен пĕри.

Хăмла çырлинчен чей хатĕрлемелле (1:10). Кунне 3-4 стакан чухлĕ ĕçни шăнса пăсăлнă чух аван пулăшать. Хăмла çырли кĕлеткене тарлама пулăшать.

Гриппа чирленĕ чух пылпа ыхра хутăшăпе сипленни пулăшать. Ыхра шăлĕсене тасатса терка витĕр кăлармалла, çавăн чухлех пылпа хутăштармалла. Кунне 2 чей кашăкĕ чухлĕ ĕçмелле. Ăна ăшă шывпа ĕçме сĕнеççĕ.

Пирĕн пата çыраççĕ

Ырă хутшăнусене мĕн çиттĕр ĕнтĕ

Çитес çул – Учитель çулталăкĕ. Çак çула вĕрентекенсем те ырă шанăçсемпех кĕтеççĕ пулĕ. Учителĕн сумлă ячĕ, унăн пархатарлă ĕçĕ паттшалăх енчен те, общество енчен те тимлĕх тупатех тесе шутлатăп. Çак ĕçе суйласан, ĕмĕре ачасен тĕнчинче ирттеретĕн. Вара пĕрле ирттернĕ кашни сехет, минут хăвăн вĕренекенсемшĕн усăллă пултăр-ха тесе тăрăшас пулать.

Мана, тивĕçлĕ канăва тухиччен Ярапайкассинчи вăтам шкулта учитель пулса ĕçленĕскере, яланах шкулти самантсем аса килеççĕ. Хам та тăван шкула час-часах кĕрсе тухатăп. Уявсене чĕннĕшĕн савăнатăп. Манмаççĕ-ха, эппин, тетĕп.

Акă иртнĕ уяв та куç умĕнчех-ха. Хам вĕрентнĕ, халĕ çак шкулта ĕçлекен Лия Петровна мана чечек çыххи парнелесен, савăнăç куççульне ниепле те тытса чараймарăм. Шкул иккĕмĕш кил пулнă-çке маншăн, вĕренекенсем вара – тăван ачасемпе танах. Çавăнпа та шкулпа çыхăннă аса илӳсем те маншăн питĕ хаклă. Шкулти профсоюз организацийĕн председателĕ Альбина Петровна, шкул директорĕ Николай Васильевич тата ытти вĕрентекенсем уяв кунĕсенче калакан салам сăмахĕсем яланах чĕре витĕр тухаççĕ. Вĕсен ырă кăмăлĕ тата пире, малтан ĕçленисене, хисеплени вара вăй-хал хушать. Ырă хутшăнусем пулнине мĕн çиттĕр ĕнтĕ.

Сире хисеплесе К. ПОТЯКОВА.

Редакци почтинчен

Интереслĕ пирĕн пурнăç

Москакассинчи вăтам шкулта 30 ытла кружок ĕçлет. Акă «Русское стрелковое оружие» кружока О. Федоровапа Т. Ильина та çӳреççĕ. Хăйсен савăнăçне пытармаççĕ вĕсем, автомата хăш-пĕр арçын ачасенчен те хăвăртрах сӳтсе пуçтарма пултараççĕ. Ку кружока Ю.Ю. Иванов темиçе çулах ертсе пырать ĕнтĕ. Тĕрлĕ ăмăртусенче ачасемпе пĕрле тунă ӳсĕмĕсем те сахал мар унăн.

И.И. Иванова ал ĕç кружокне ертсе пырать. Ун патне вуншар ача хаваспах çӳрет. А.В. Макаров ачасене юрлама вĕрентет. Кăçал пирĕн юрăçсем Раççей шайĕнчех лауреат ятне илме пултарчĕç. О. Рыжков вара вунă çул картинг тата мотокружок ертсе пырать. Çак хушăра чылай ачана техника тытăна илнĕ ĕнтĕ.

Мотокружока çӳрекенсем.

Сăн ӳкерчĕкре: К. Потряков автоматпа паллашать.

Фотокружока çӳрекен Андрей Парандеевăн сăн ӳкерчĕкĕ.

Сăмах – сывлăх хуралçине

Ар çыхăнăвĕ урлă ерекен чирсем

Гонорея, трихомониаз, сифилис – ерекен венери чирĕсем. Вĕсем пурте ар çыхăнăвĕ урлă лекеççĕ. Тĕп сăлтавĕ – ар çыхăнăвĕпе аскăнланса пурăнни, вырăна пĕрле пайлакан юлташсене часчас улăштарни тата çак пулăм çине ытла та çăмăлттайла пăхни.

Хăш-пĕр чирсен инфекцийĕсем, сăмахран, гонорея тата сифилис, йăла мелĕпне те ерме пултараççĕ. Çак майпа чиртен сыхланас тесен вара кашнинех хăйĕн ӳт-пĕвне, аллисене, çăвара тата вырăн таврашне те таса тытмалла. Уйрăм ал шăллипе, çи-пуçпа, шăл щеткипе, мунчалапа, чашăк-тирĕкпе усă курмалла. Косметикăпа усă кураксен те хăйсен япалисене тепĕр çынна усă курма памалла мар. Пирус туртаксен юлташăн çăварĕнчи туртса пĕтермен пирус тĕпне илмелле мар. Тепри çисе яман апат-çимĕçе те «сая каясран» çисе ямалла мар.

Сифилис – тарăна каякан инфекци чирĕ. Вăл çыннăн ӳтне, йăлмака витĕмне (слизистая оболочка), шăмăсене, шалти органсене тата нерв тытăмне те сиен кӳрет. Сифилиса пуçарса яраканĕ – шупка трепонема. Чир ернĕ хыççăн тепĕр 3-4 эрнерен инфекци лекнĕ вырăнта язва тухать (ытларах чухне ар органĕсем çинче тата çăвар ăшĕнче). Çак паллă пур чухне чирленĕ çын врач патне тĕрĕслеве каймарĕ пулсан, чир таранах «тымар ярать». 6-8 эрнерен кĕлетке çине тата йăлмака витĕмĕ çине пата евĕр шатрасем тухаççĕ. Вĕсем уйăх-уйăх çурă тытăнса тăраççĕ, хыççăн вара пĕтеççĕ. Анчах та чир кунпа пĕтмест. Тепĕр 1,5-3 уйăхран çак шатрасем каллех тухаççĕ. Çакăн пек вара 3-5 е тата ытларах çул хушши те пулма пултарать. Çапла вара чирлĕ çын сипленмест пулсан, вăл инфекцие татах та сарăлма парать, ыттисене ертет. Çыннăн нерв системи тата шалти органсем питĕ вăйлă сиен тӳсеççĕ.

Сифилис чирлĕ амăшĕнчен ачине те лекме пултарать. Çак хăрушлăх пур чухне ача хырăмра чухнех профилактика сиплевне ирттереççĕ.

Çак чир тата чирлĕ çыннăн юнне сывă çынна янипе те лекме пултарать. Çавăнпа та сифилиспа чирлекен е малтан чирленĕ çынсен донор пулма юрамасть.

Е. КОЖЕВНИКОВА,
Муркашри тĕп больницăн врач-дерматовенерологĕ.
(Вĕçĕ пулать).

Пĕлтерӳсем. Объявления

Христофоровсем юрлаççĕ

Чăваш халăх артисчĕ Иван Христофоров ноябрĕн 20-мĕшĕнче Муркашри Культура çуртĕнче «Пĕррехинче çурхи лăпкă каç» çĕнĕ программăпа хатĕрленĕ концерт кăтартать.

Халăх юратакан паллă юрăç сцена çине хăйĕн ывăлĕпе тата ытти эстрада çăлтăрĕсемпе тухать.

Концерт 18 сехет те 30 минутра пуçланать. Билет 150 тенкĕ тăрать.

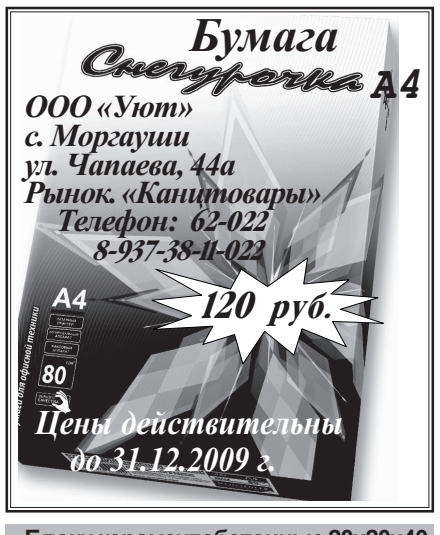

Блоки керамзитобетонные 20х20х40, бетон, раствор, песок, гравмасса, щебень, асфальт, ЖБИ.
Тел.: 8(8352)52-95-95, 8-927-668-84-40.
39-40.

Требуется продавец на рынке в селе Моргауши.
Тел.: 8-937-379-04-00.

Январьте иккĕмĕш пăруламалли хĕрлĕ-шурă тĕслĕ ĕне сутатпăр. Тел.: 8-927-844-10-33.

Продаем: доски 25-50 мм (обрезные, необрезные), брус любого сечения, жерди, подтоварник. Изготовим на заказ: срубы, беседки любого размера. Цена договорная, доставка по району бесплатно.
Тел.: 8-927-667-28-32, 8-919-656-13-84. 2-5.

Участница долевой собственности Кузнецова Наталия Федоровна, 26.03.1924 года рождения, проживающая по адресу: Чувашская Республика, Моргаушский район, Орининское сельское поселение, д. Молгачкасы, ул. Опа-Кокри, д. 54, сообщает о намерении выдела земельного участка в счет доли в праве общей собственности на земельный участок из земель сельскохозяйственного назначения, местоположение которого: Республика Чувашская, район Моргаушский, сельское поселение Орининское, на территории землепользования СХПК «Восток», участок расположен в западной части кадастрового квартала 21:17:110301 площадью 1,46 га пашни для производства сельскохозяйственной продукции.

Все претензии по месту расположения земельного участка прошу направить в 2 адреса:
1. Администрации Орининского сельского поселения.
2. Кузнецовой Наталии Федоровне, проживающей по адресу: Чувашская Республика, Моргаушский район, Орининское сельское поселение, д. Молгачкасы, ул. Опа-Кокри, д. 54.

Участница долевой собственности Краснова Валентина Васильевна, 16.07.1961 года рождения, проживающая по адресу: Чувашская Республика, Моргаушский район, Большесундырское сельское поселение, с. Большой Сундырь, ул. Заводская, д. 22, кв. 17, сообщает о намерении выдела земельного участка в счет доли в праве общей собственности на земельный участок из земель сельскохозяйственного назначения, местоположение которого: Республика Чувашская, район Моргаушский, сельское поселение Большесундырское, на территории землепользования СХПК «Сундырский», участок расположен в юго-западной части кадастрового квартала 21:17:061901 площадью 1,31 га пашни для производства сельскохозяйственной продукции.

Все претензии по месту расположения земельного участка прошу направить в 2 адреса:
1. Администрации Большесундырского сельского поселения.
2. Красновой Валентине Васильевне, проживающей по адресу: Чувашская Республика, Моргаушский район, Большесундырское сельское поселение, с. Большой Сундырь, ул. Заводская, д. 22, кв. 17.

Участник долевой собственности Николаев Петр Никифорович, 17.05.1951 года рождения, проживающий по адресу: Чувашская Республика, Моргаушский район, Ярабайкасинское сельское поселение, д. Милюдакасы, ул. Колхозная, д. 39, сообщает о намерении выдела земельного участка в счет доли в праве общей собственности на земельный участок из земель сельскохозяйственного назначения, местоположение которого: Республика Чувашская, район Моргаушский, сельское поселение Ярабайкасинское, на территории землепользования СХПК «Дружба», участок расположен в центральной части кадастрового квартала 21:17:121301 площадью 1,28 га пашни для производства сельскохозяйственной продукции.

Все претензии по месту расположения земельного участка прошу направить в 2 адреса:
1. Администрации Ярабайкасинского сельского поселения.
2. Николаеву Петру Никифоровичу, проживающему по адресу: Чувашская Республика, Моргаушский район, Ярабайкасинское сельское поселение, д. Милюдакасы, ул. Колхозная, д. 39.

Участник долевой собственности Иванов Владимир Владиленович, 29.07.1969 года рождения, проживающий по адресу: Чувашская Республика, Моргаушский район, Тораевское сельское поселение, д. Сюлово, ул. Колхозная, д. 22, сообщает о намерении выдела земельного участка в счет доли в праве общей собственности на земельный участок из земель сельскохозяйственного назначения, местоположение которого: Республика Чувашская, район Моргаушский, сельское поселение Тораевское, на территории землепользования СХПК им. Кирова, участок расположен в северной части кадастрового квартала 21:17:200701 площадью 1,27 га пашни для производства сельскохозяйственной продукции.

Все претензии по месту расположения земельного участка прошу направить в 2 адреса:
1. Администрации Тораевского сельского поселения.
2. Иванову Владимиру Владиленовичу, проживающему по адресу: Чувашская Республика, Моргаушский район, Тораевское сельское поселение, д. Сюлово, ул. Колхозная, д. 22.

Участница долевой собственности Гришина Фаина Николаевна, 28.05.1925 года рождения, проживающая по адресу: Чувашская Республика, Моргаушский район, Ярославское сельское поселение, д. Ярославка, ул. Новая, д. 1, сообщает о намерении выдела земельного участка в счет доли в праве общей собственности на земельный участок из земель сельскохозяйственного назначения, местоположение которого: Республика Чувашская, район Моргаушский, сельское поселение Ярославское, на территории землепользования СХПК «Сеятель», участок расположен в юго-восточной части кадастрового квартала 21:17:130501 площадью 1,31 га пашни для производства сельскохозяйственной продукции.

Все претензии по месту расположения земельного участка прошу направить в 2 адреса:
1. Администрации Ярославского сельского поселения.
2. Гришиной Фаине Николаевне, проживающей по адресу: Чувашская Республика, Моргаушский район, Ярославское сельское поселение, д. Ярославка, ул. Новая, д. 1.

Участница долевой собственности Просина Людмила Ивановна, 02.08.1947 года рождения, проживающая по адресу: Чувашская Республика, Моргаушский район, Ильинское сельское поселение, д. Тренькино, ул. Новая, д. 3, кв. 6, сообщает о намерении выдела земельного участка в счет доли в праве общей собственности на земельный участок из земель сельскохозяйственного назначения, местоположение которого: Республика Чувашская, район Моргаушский, сельское поселение Ильинское, на территории землепользования СХПК «Хлебороб», участок расположен в центральной части кадастрового квартала 21:17:021001 площадью 1,24 га пашни для производства сельскохозяйственной продукции.

Все претензии по месту расположения земельного участка прошу направить в 2 адреса:
1. Администрации Ильинского сельского поселения.
2. Просиной Людмиле Ивановне, проживающей по адресу: Чувашская Республика, Моргаушский район, Ильинское сельское поселение, д. Тренькино, ул. Новая, д. 3, кв. 6.

Моргаушская районная газета «Çĕнтерӳ ялавĕ»

УЧРЕДИТЕЛИ:
Министерство культуры, по делам национальностей, информационной политики и архивного дела Чувашской Республики.
РГУ «Редакция Моргаушской районной газеты «Çĕнтерӳ ялавĕ» Минкультуры Чувашии.

Главный редактор А.И. ТИХОНОВ.
АДРЕС: 429530, Чувашская Республика, село Моргауши, улица Мира, дом 9А.
ТЕЛЕФОНЫ: директор-главный редактор - 62-1-36, заместитель главного редактора - 62-2-82, бухгалтерия - 62-1-35, отделы: общественно-политической жизни - 62-2-82, экономики и социальной жизни - 62-1-38. Факс: 62-1-36; E-mail: morpress@cbx.ru

Газета зарегистрирована управлением Федеральной службы по надзору за соблюдением законодательства в сфере массовых коммуникаций и охране культурного наследия по Приволжскому федеральному округу.
Свидетельство о регистрации ПИ № ТУ 21-00025 от 26 декабря 2008 года.

Объем 1 усл. печатный лист.
Рукописи не рецензируются и не возвращаются, объемом более 2 стр. не принимаются.
Редакция не несет ответственности за содержание рекламных объявлений.

ИНДЕКС ИЗДАНИЯ: 54822.
Газета выходит на чувашском языке по средам, субботам.
Дежурный по номеру Шапошников В.Л.
Номер подписан 10.11.2009 г.
Время подписания в печать: по графику – 17 час. 20 мин, фактическое – 17 час. 20 мин.
Заказ Тираж 3790.

Номер набран и сверстан в РГУ «Редакция Моргаушской районной газеты «Çĕнтерӳ ялавĕ», отпечатан в типографии ГУП "ИПК "Чувашия": 428019 г. Чебоксары, пр. И. Яковлева,13. Качество печати соответствует оттискам, предоставленным редакцией.